

В. „Република“
излиза всѣка Сѣбота

Абонамента на „Република“ е въ прѣдплата.

За България:

за 3 мѣсеца 1 левъ
„ 6 „ 2 „
„ 1 година 4 „

За Странство:

за 6 мѣсеца 3 лева
„ 1 година 6 „

Абонирането става на право въ администрацията и при всички телегр.-почт. станции или при мѣстнитѣ настоятели и се смѣта винаги отъ началото на мѣсеца.

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописите не се връщатъ.

Единъ брой 10 ст.

РЕПУБЛИКА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИТЪ РЕПУБЛИКАНЦИ

LA RÉPUBLIQUE

Organe des républicains bulgares.

Обявления се приематъ:

За единъ редъ гармондъ на IV стр. 15 ст. за пръвъ пътъ и по 10 ст. на всѣки последующий.

За обявленията на I стр. — съ особено споразумѣние

Сждеб.пристави плащатъ по 2 ст. на дума.

Всичко, що се отнася до редакцията и администрацията се испраща на адресъ: Редакция в. „Република“ — Сливенъ.

Поръчки, непридружени съ стойността имъ, оставатъ безъ внимание.

Единъ брой 10 ст.

* Всичко за народа и всичко чрезъ народа *

— Настоящиятъ брой изпращаме само на платилитѣ за първото или второто тримѣсечия и на ония познати, които, надѣваме се, скоро ще ни се издѣлжатъ. Тия отъ г. г. абонатитѣ ни, които искатъ да получаватъ вѣстника трѣбва да си прѣдплатятъ поне за едно тримѣсечие. Единъ левъ не е голѣма работа, а нашия вѣстникъ е най-ефтенъ у насъ.

Администрацията.

Сливенъ, 30 Май 1899 година

По всичко се вижда, че сѣ напразни надеждитѣ, които българскитѣ народъ полага въ краенъ случай въ самарата за отърване отъ економическото робство. Касиранията на опозиционнитѣ депутати захваняхъ, а болшинството е надъхано да гласува безпрѣкословно за фаталнитѣ договори, при всичко, че цѣлата независима журналистика и всички компетентни хора се изказахъ и продължаватъ да се изказватъ противъ тѣхъ. Всички независими вѣстникари се произнесахъ, че договоритѣ сѣ не само съсипателни, но и крайно унижителни за България, която въ случая се третира по-унижително и отъ една африканска областъ. Даже хора отъ правителствената партия, като г. Гатевъ и г. Башевъ, излизатъ открито да заявяватъ на своитѣ довчераши съмишленици, че договоритѣ сѣ цѣла пропастъ за България. Инженеритѣ, едни отъ най-компетентнитѣ по желѣзничния въпросъ, сѣщо излизатъ печатно да протестиратъ противъ тѣхъ. Но правителството върви слѣпешката къмъ позора и прѣстѣпленieto и на сериознитѣ критики отговаря съ сокашки статии и антрефилета. Четете гнусната статия помѣстета въ брой 37 на „Новъ Вѣкъ“, подъ заглавие „За жабата и биволътъ“, насочена противъ доблѣстната постѣпка на инженеритѣ, и ще видите какво може да роди главата на едни безочливи политикани, които забравятъ и срамъ, и честъ, и патриотизмъ, само и само да се закрепятъ на властъ, ако ще би и за цѣната на едно заложено отечество. Не намираме думи, съ които да опишемъ дълбокото си възмущение противъ нахалното и цинично поведение на тая шепа опозорени хора, които, вмѣсто да си посипятъ главитѣ съ пепель и да бѣгатъ три дни далече отъ България за своето ужасно минѣло, седнали да се гаврятъ съ сѣдбинитѣ на отечеството и да наричатъ съ разни унижителни епитети хората, които доблѣстно

дигатъ гласа си противъ тѣхнитѣ гешефтарски и съсипателни цѣлки. За дѣцата вече станъ ясно, че договоритѣ сѣ невъзможно по-лоши отъ всѣкакви подобни договори и че, ако положението е толкова отчаяно, што не могатъ да се направятъ по-добри и прѣдпочтителни сѣ старитѣ договори. Това е толкова очевидно, че и най-слѣпнитѣ умствено българинъ го разбира. Зарадъ 30 милиона да си обвързваме ръцѣта въ такива едни сѣдбоносни моменти, когато имаме нужда да бждемъ напълно господари въ своята страна на всички прѣвозъчни и економически сръдства, това е умствена слѣпота отъ най-долня проба, ако не е вкоренѣла малка за политическото прѣстѣпление. Какво обаче отговаря на туй правителството въ своитѣ органи? „Не сте компетентни“, „момчети сте“, „инженерчетата трѣбва само да проектиратъ, конструиратъ, но не и да обсъждатъ отечественитѣ въпроси“, „опозицията критикува по инатъ или по привычка“, „правителството и болшинството знайтъ кое е добро и кое е лошо, оставете на тѣхъ да се грижатъ за отечеството, а вий легнете да спите и мълчете“.... Този е горѣ-долу възмутителниятъ езикъ, що държи правителството къмъ българския народъ, който протестира въ лицето на своитѣ независими синове противъ хомота готвенъ отъ Грековъ—Радославовъ. Туй показва, че властующитѣ сѣ изгубили вече всѣко уважение къмъ българскитѣ граждани и сѣ навѣзли съ двата крака въ онова умопомрачение, което захваща съ инатъ, а свършва съ позоръ и съ насѣчени глави.

Врѣме е още, правителственото болшинство да се свѣсти и да не заравя економически България. Споредъ свѣдѣния изъ София, срокътъ за приемане договоритѣ билъ продълженъ до 13 юни нашъ стилъ. Народнитѣ прѣдставители иматъ врѣме да обмислятъ хубаво какво ще правятъ. Ний можемъ да увѣримъ смѣло правителственото болшинство, че приеманьето на договоритѣ ще бжде поробване на България, но и погрѣбване на слѣтата либерална партия. Петното, което ще си лѣпне, нѣма съ никакъвъ сапунъ да се измие прѣдъ народа и поколѣнията.

По антисеметизма

По поводъ обнародваното въ в. „Сливенъ“ бр. 250 за еврейтѣ, получихме едно писмо отъ г. Самуилъ Х. Юлзари, отъ

Карнобатъ, адресирано до г. П. Папанчевъ, редакторъ на в. „Сливенъ“. Не можемъ да дадемъ мѣсто на цѣлото писмо, но намираме за добръ да направимъ малки извлѣчения:

„Обвинявате еврейтѣ въ „мюхюрджукъ“ въ врѣме на изборитѣ. Азъ съмъ напълно съгласенъ съ васъ да изоблича тѣзи, които се влияйтъ отъ хюкюмата, когато гласуватъ; но не сте да не знаете, че тази болестъ е всеобща въ България и не сѣ само еврейтѣ, които се влияйтъ отъ властѣта, а всички. Разбира се, еврейтѣ сѣ още по-невъзпитани политически отъ българитѣ, но причината сте вие и вашитѣ подобни, които за постиганье на нѣкакви егоистически цѣли прибѣгвате къмъ та ги принуждавате да иматъ поне хюкюмата на страната си. За мене ни най-малко не важи, кой е на властъ и кой е въ опозиция, и смѣло, безъ никакъвъ страхъ, гласувамъ за оная страна, на която симпатизирамъ, като най-кавалерски възставамъ противъ подобнитѣ ви и когато сѣ на властъ, безъ да искамъ да знамъ, че ще ме обвинятъ въ употребление на християнска кръвъ, за което твърдятъ само глупцитѣ, прѣдателитѣ на християнството и доландарджитѣ.... Ако тѣзи маневри сѣ за да заплашитъ еврейтѣ да гласуватъ за васъ, то смѣтката ви е съвсѣмъ крива. Еврейската интелигенция старателно се мѣчи да възпитава политически нашата маса и при всѣки изборъ прави всевъзможни агитации, штоо всѣки да гласува, за която страна симпатизира. Въ Ямболъ тѣ сѣ гласували чисто по съвѣстъ за три страни, тука—сѣщо, на много мѣста—сѣщо. Ако въ Сливенъ сѣ гласували за правителството, причината сте само вие, а не тѣ. Бждете обаче увѣренъ, че ако не опровергате писаното въ вѣстника си „Сливенъ“, то и когато дойдете на властъ, еврейтѣ пакъ ще гласуватъ противъ подобнитѣ ви.... Ние не сме антихристияни, не сме българофоби, а сме най-добри и най-вѣрни български граждани“....

Считаме за излишно да правимъ извлѣчения и отъ пасажитѣ, дѣто се говори противъ обвинението, че еврейтѣ употребявали християнска кръвъ, защото то е такава глупава басня, че не заслужава оборване. Това писмо ни дава поводъ да кажемъ нѣколко думи за отношението на нѣкои българини къмъ еврейтѣ. Антисеметизмътъ се въведе отъ скоро врѣме у насъ, но вече си има и специални журнали, които проповѣдатъ кръстоносенъ походъ противъ

евреитѣ. Тая пропаганда намира почва между простата маса, която, като не можа да си обясни причинитѣ на економическото западане, вѣрва наивно, че евреитѣ съ своитѣ експлоататорски способности пораждатъ това, безъ да прѣмисли, че и да бихме избѣсили всички евреи, то съ това нищо нѣма да се помогне, понеже мѣстото имъ ще се заеме отъ българи съ еврейски способности. Антисемитизмътъ е една заблуждающа пропаганда отъ твърдѣ долна проба, безъ никаква научна стойностъ. Ако занаятитѣ пропадатъ, ако търговията не върви, ако експлоатацията на човѣкъ отъ човѣкъ напредва, то не сж евреитѣ причина, както проповѣдатъ антисемититѣ, а дълбоки економически условия, присъщи на сегашния строй. Съ прѣмахването на евреитѣ нищо нѣма да се прѣмахне, за туй и не трѣбва да възбуждаме безполезни вражди между гражданитѣ на една и сжща държава. Евреинъ, грѣкъ, ерменецъ, турчинъ, циганинъ, — каквато ще религия и народностъ да бжде, е все български гражданинъ, все синъ на сжщото отечество. Ний, българитѣ, имаме право само да изискваме отъ тѣхъ, щото тѣ да се привѣржатъ по-искрено къмъ това отечество, къмъ неговитѣ жизнени интереси, и да не ставатъ маша въ рѣцѣтъ на хюкюмата, а да взематъ доблѣстно участие въ политическитѣ борби. Но за да стане това, трѣбва и ний да прѣстанемъ да ги считаме като чужди на държавата елементи и да ги прѣслѣдваме при разни случаи, съ което ги принуждаваме да държатъ всѣки пѣтъ съ хюкюмата и да се възпитаватъ въ подлостъ. Отъ нашето повѣдение къмъ тѣхъ зависи много и тѣхното отношение къмъ насъ. Ако ний при всѣки случай се отнасяме къмъ тѣхъ като къмъ враждебни за насъ елементи, то не ще съмѣняме, че и тѣ ще се

отчуждаватъ отъ насъ. Но ако ний се възпитаваме въ идеята, че и тѣ сж граждани, като насъ, на сжщото отечество, макаръ да сж отъ другъ езикъ или вѣра, то съ това ще възпитае и тѣхъ въ сжщата идея и ще помогнемъ много за едно бждѣще изравнение на нѣкои расови или културни особености.

Горнѣто служи като отговоръ и на писмата на г. С. Коенъ отъ Бургазъ отъ 5-й и 26-й того.

Вжтрѣшенъ прѣгледъ.

Оня день на 7-й того се отслужи панахида на загиналитѣ въ Сливенското възстание при паметника имъ. Почти пѣлиятъ градъ се бѣ стекълъ да отдаде почитъ на паметъта на загиналитѣ шепи сливенки юнаци, които съ кръвта си изкупили свободата ни. Слѣдъ панахидата г. З. Димитровъ — директоръ на Държ. Гимназията каза нѣколкодуми за значението на празника. Слѣдъ него единъ ученикъ започна да декламира „Левски“ обаче, нашето „христолобиво воинство“, начело съ достойния си вождь — смиренномудреный Гервасий, оскърбени, видя се, отъ справедливи думи на поета, благоизволивъ демонстративно да напустятъ празненството. Намъ тогва не ни очудва поведението на нашитѣ чернокапци, защото тѣ и днесъ достойно играятъ ролята на попъ Кръстья — прѣдателя на Левски, но изненадани останѣхме отъ постѣпката на г. Директора, който спрѣ декламаторътъ, когато наближи да каже:

„Той биде прѣдатель и отъ единъ попъ,

Този мръсенъ червей, този нисѣкъ робъ,

Тозъ позоръ за Бога, туй пѣтно за храма...“

Питаемъ г. Директора З. Димитровъ, кога г. г. учителитѣ бѣха по-умни, когато опрѣдѣлѣха да се издеклариратъ: „Левски“, „Хр. Ботевъ“ (Балада) и др. стихотворения, на които съдържанията имъ бѣха добри извѣстни ли, или слѣдъ незадоволството на чернокапцитѣ, на които се да да угоди тѣхъ — възпитателитѣ на младежта, които свѣщената паметъ на загиналитѣ борци, примѣрятъ на които трѣбвало

да служи споредъ г. директорътъ за „назидание“ на младото поколение?

Хубаво „назидание“ за младото поколение! Свѣтилницитѣ на народа угаснаха прѣдъ каприза на чернокапството, което винаги е играло прѣдательска роля спрямо интереситѣ на народни. Не сж ли тѣ които най-много прѣслѣдватъ сега напредничавитѣ елементи у насъ? Не сж ли тѣ които и днесъ би продали Христа за нѣколко сръбѣрника? Присѣтствието на чернокапството на такива тържества осквернява паметъта на загиналитѣ борци за свободата. Сжщиятъ скандалъ тѣ направиха лани и на Бузлуджа, когато младежта поиска и тя да каже своята дума, да отдаде и тя своята почитъ прѣдъ паметъта на падналитѣ тамъ борци.

Чернокапството и бухалитѣ иматъ туй общо помежду си, че единитѣ и другитѣ обичатъ тъмнината.

Граждани! да имъ отдадемъ заслуженото!

Клементина Саксъ-Кюбурготска дошла да празнува въ София осемдесетъ и двѣ годишнината си, тѣкмо тогава, когато, благодарение на нейното крупно участвуване въ акциитѣ на източнитѣ желѣзници, подлизуркитѣ на нейния синъ се готвятъ да заробятъ за 82 години (най-малко) бждѣщето на страната, която му дава 2,000,000 лева приходъ всѣка година. Обръщаме внимание на нашитѣ прости българановци, съ попуканитѣ рѣцѣ, да видятъ, какъ царскитѣ хора знайтъ хемъ да си тѣкатъ платното на тѣхенъ грѣбъ, хемъ и да се подиграватъ съ хала имъ, задъ тѣхния грѣбъ.

Касиранията, за които прѣдполагахме ний и другитѣ оппозиционери, почнаха вече да се вършатъ отъ болшинството. Първитѣ жертви сж тегевенскитѣ депутати. Найстина, закононарушение е имало, но тѣ сж такива, които не само не правятъ съмнително изражението на народната воля, а още по-добре я потвърдяватъ: гласоподаването се продължило по-дълго врѣме отъ прѣдвиденото.

Г. Т. Гатевъ виденъ членъ отъ стамболовиститѣ, е испратилъ до г. Д. Петковъ, тѣхенъ шефъ, едно писмо, печатано въ в. „България“, въ което заявява че се оттегля отъ партията си, понеже не е съгласенъ съ приемането на съснапелитѣ договори. Така сжщо ще си позволя да аселирамъ, продължава той, и къмъ всѣки ония мои приятели, които попаднаха въ камарата и

ПОДЛИСТНИКЪ

Борбата за свободата на съвѣстѣта.

Професоръ Д-ръ **Албертъ Хаукъ**
(Продължение отъ брой 15 и 16).

Нѣ случи се другоаче; само нѣколко десетки години сжществува свободата на съвѣстѣта. Църквата има най-големата печала отъ това, защото прѣзъ това врѣме тя станѣ господствуваща религия въ римското царство. При все това именно християнитѣ изисквахъ отстранението на свободата на съвѣстѣта; това имъ се струваше необходимо за да могатъ съвършено да потѣпятъ езичеството. Около 345 г. написа Иулиусъ Фирмикъс Матернусъ едно съчинение върху заблуждението на езичеството. Той го посвети на двамата императора Констанс и Констанциуса. Той силно настоява да се искорени идолопоклонството, да се разрушатъ храмоветѣ, да имъ се махнатъ украшенията, да се унищожатъ образитѣ на божествата, така щото да не остане никаква слѣда отъ езичеството. Ако попитаемъ: защо? Отговора е ясенъ въ това съчинение се показва много силно на всѣкъдѣ отвращението отъ безправственостъта на езическитѣ басни, а не по-малко и прѣзрѣние къмъ тѣхнитѣ глупости. Мисълта е: понеже по отношение на всѣкитѣ други религии само християнството съдържа самата истина, затова само то има право за сжществуване, а всѣкитѣ други религии трѣбва да изчезнатъ.

Не трѣбва да се казва, че тука заблуждението и истината се смѣсватъ едно съ друго. Истина е, че по отношение на езичеството християнството има право, истина е, че езичеството трѣбваше да се изгуби. Но то биде прѣдодължно само когато се искорени отъ душитъ на човѣцитѣ. Съ сила това не можа да стане, а само чрѣзъ убѣждение. Когато християнския противникъ на езичеството прибѣгна до силата, той дѣйствително, се постави върху изходната точка на езичеството, което отхвърляше: сжщностъта на религията като че ли се състоеше пакъ въ вземането участие въ прѣдписани култови дѣйствия. А

това не бѣха само мисли и претенции, защото още и императоръ Констанциусъ въ 341 г. забрани езичеството като при това наказваше ония които принасятъ езически жертви (Сод. Theod. XVI, 10, 2). Едно врѣме отъ Тертулиана изказаното убѣждение, че едно принудително богослужение не е никакво богослужение, бѣ съвършено забравено. То се чуваше прѣзъ 4-й вѣкъ само отъ устата на езичницитѣ; послѣ заглѣхнахъ съвършено. Християнството спечели съ принуждение и сила побѣдата, която бѣ почната съ вѣра и търпимостъ.

Отношенията не се измѣниха и хиляда години по-късно. Какъ бѣ възможно това? Срѣдновековната църква живѣ, както и старото християнство съ убѣждението, че само тя е съдържателка и пазителка на божествената истина за човѣчеството. Тя вѣрваше, че нарушава своята дължностъ, ако дадеше мѣсто на заблуждението до истината, тя го отхвърли като еретичество. Грѣшката не бѣ въ това, че църквата считаше своето убѣждение за изключително вѣрно. Така прави всѣка църква; за своето по-нататъшно сжществуване тя не може да търпи въ своята срѣда противоположни въззрѣния като еднаквоправни. Злокобната грѣшка обаче състои се въ това, гдѣто не бѣ изчезнало заблуждението, че е възможно да се распространява вѣрата чрѣзъ принуждение и сила. А и съвсѣмъ гибелно бѣ, гдѣто срѣдновековната църква си подчини свѣтската властъ и устрои държавнитѣ наредби по своитѣ изисквания. Античното прѣдставление, че култътъ е едно държавно учрѣждение, не се възобнови. Нѣ сега пѣкъ владѣеше вѣрванието, че култа и вѣрата на църквата сж божественни наредби и държавата е задължена да закриля тѣзи божествени наредби и да ги държи свѣжи. За украшение на царството, четемъ въ единъ приказъ на императора Фридрихъ II, и за похвала на единъ римски князь, не може да служи друго освѣнъ да отстрани заблуждението отъ нѣкои човѣци, за да може църквата понатаатъкъ да се радва на съвършено спокойствие и безопасна свобода. До тогва се е повдигнала несправедливостъта чрѣзъ извѣстни невѣрующии и опѣки човѣци, че ни най-малко не се стѣсняватъ да поставятъ своитѣ наредби

срѣщу апостолската дисциплина и светитѣ закони на църквата. Но понеже църквата по божие управление не иска нищо, освѣнъ туй, което и на насъ се харесва, то обявяваме всѣки ония статутъ и правни привички за нищожни, които противорѣчатъ на каноническото право. А съгласно това императора прѣдписва най-строгитѣ наказания противъ всѣки еретици, защото много по-големо прѣстѣпление е да се наскърби вѣчното божие величие, отколкото врѣменното, земното (Konstit. vom 22 Nov. 1220).

Отклонението отъ вѣрата църквата провъзгласи за прѣстѣпление, което държавата наказваше съ най-строгитѣ наказания. Може да се каже: никдѣ не е господствало такова неумолимо насилие, колкото тамъ, гдѣто то собствено най-малко право е имало, именно въ областъта на религията. А при това развитието на църквата доведе до положения, които бѣха безконечно далечъ отъ онѣзи на най-старото християнство, но които пѣкъ въ сжщото врѣме се означавахъ като нормални. Имаше хиляди, които се въодушевявахъ отъ описанията въ „апостолската история“ за братското общество на най-старото християнство въ Иерусалимъ; щомъ сравнихъ това съ господството и величието на папата и клируса прѣзъ своето врѣме, то разликата ги исплашваше: на тѣхъ имъ се стори църквата като отпаднала, и тѣ изисквахъ да се повърне тя къмъ по-чистата набожностъ на първоначалното християнство. Имаше и други, върху които проповѣдта на апостола Павла и учението на Августина, че човѣкъ може да стане блаженъ само чрѣзъ божията милостъ, произведе своето дѣйствие. Сравнихъ ли това учение съ сегашнитѣ дѣяния на църквата която прѣпорѣчваше хиляди похвални дѣйствия и възнаграждаваше съ обѣщание на вѣчно блаженство, тѣ се плашеха отъ това обезобразяване на християнското учение и изисквахъ да се възвѣрнатъ къмъ апостолското учение. Тѣй или инакъ тѣ се стремѣха да схванатъ първобитното християнство, което бѣ различно отъ официално припознатото. Тѣ застъпвахъ, безъ да знайтъ това сами, при това и независимостъта на държавата отъ църквата. Нѣ тѣ водѣха една безнадеждна борба, за-

стванъето на населението по економически съображения, толкозъ повече се вписа единство и опознаване между жителитъ отъ разнитъ краища на една държава. Знае се какъвъ лостъ сж желѣзниците за прѣдаване културата и въ най-затѣтенитъ кюшета. Низкитъ тарифи ще улеснятъ още повече това. Нуждно е обаче у насъ да се съзнае, че III класа не трѣбва да прѣдставлява яхъръ, а трѣбва да притежава всички необходими удобства, които притежаватъ другитъ класи, само че не въ такъвъ луксозенъ видъ. Нѣкой отъ английскитъ желѣзници, напр., III кл. не се различава отъ II, освѣтъ само по знака си: и въ III кл. сжщо има широки и меко постлани патове, множество прозорци и пр., когато нашитъ сж най-неудобни.

Ний прокарваме идеята, што въ не-обходимитъ за всѣки гражданинъ бесплатни срѣдства, които държавата дава, като образование, правосъдие, лѣкуване, да не се прави никаква разлика между богатъ и бѣденъ, за да се избѣгватъ хиляди неудобства, формалности, пристрастия, партизански стѣпки и пр. Но ний подразбираме, че разноснитъ за тия бесплатни ползвания ще паднатъ пакъ повече върху богатитъ, тѣй като държавата ще ги събира по системата на прогресивно подоходния налогъ. По такъвъ начинъ, нѣма защо да се лишаватъ и дѣцата на богатитъ отъ училищнитъ трапезарии, ако бихъ пожелали. Изобщо всѣко бесплатно ползване да бѣде отворено за всички безъ разлика, щомъ се знае, че разноснитъ ще бѣдѣтъ разхвърлени прогресивно-подоходно.

Вжтрѣшенъ прѣгледъ.

По волята на княза послушното болшинство въ Народното Събрание касира и пе-

за блаженно, идеално. Ако този братъ има пари да плати толкозъ, колкото му иска сѣдната, то пакъ иди-дойди: ще си поиспѣшка, ще се поиспоти малко, и ще му прѣмине, но ако нѣма: ще свие прощението въ пояса и съ проклетие ще си отиде, отъ дѣто е дошелъ. За сумитъ, които трѣбва да се депозиратъ по огледи и мѣстни дознания, не трѣбва да правимъ и дума даже, защото всѣки знае, че тѣ сж въ положение да съсипатъ единъ отъ срѣдния рѣжа човѣкъ, който е ималъ нещастieto да попадне въ рѣцѣтъ на нѣкой скучачъ адвокатинъ. Е, кажи ми сега, драгий, защо е туй скубение, тази съсияния? Нима държавата не събира данѣци, съ които да подѣржа сѣдилищата? Нима печатитъ, призовкитъ, книгитъ на сѣдилищата, заплатитъ на служащитъ и сѣднитъ ги плащатъ китѣйтъ, та по такъвъ безмилостенъ начинъ се съблича българския данакоплатецъ? Или държавата е създала сѣдилищата само и само да печели, да скуби хорицата чрѣзъ тѣхъ. Старата българска поговорка казва, че отъ една овца не можѣтъ да се вземѣтъ двѣ кожи, ала българския законодатель въ великата си мѣдростъ е надминѣлъ всичкитъ мѣдреци въ свѣта, като е създалъ закони, чрѣзъ които е далъ право на държавата да съблича отъ българския данакоплатецъ толкова кожи, колкото ѝ е угодно. Тогазъ, какво да се направи? Ето въпроса, който трѣбва да си зададе нашия народъ. По него не ще много мѣдрувания. Най-късия пѣтъ за неговото правилно разрѣшение е: отъ всичкитъ краища на България народа да издигне мощия си гласъ и да иска унищожението на всичкитъ такси и мита, които сѣдилищата сега събиратъ. Всичко друго е лѣжа.

Ами за адвокатитъ, тѣзи помагачи на сѣднитъ за правилното раздаване на правосъдието, какво ще кажешъ, драгий ми? Тѣй зеръ, тѣ сж третето митарство, прѣзъ което трѣбва да минѣтъ сѣдѣщитъ се; тѣ сж скучачитъ на паткитъ, които сѣдилището испраща за скубение. При днешнитъ наредби всѣки единъ, който иска не правда, а едно относително правосъдие или, повечето пѣти, който иска да искара кривото за право, трѣбва да прибѣгне до помощта на адвоката. Адвоката, като осѣти, че

щерския изборъ. Понеже доста радослависти не били съгласни да се касира, придворниятъ министъръ, г. Грековъ, е заплашилъ наемния министъръ, г. Радославова, че ще подаде оставката на цѣлия кабинетъ. Имало е въ хотелъ „България“ частно събрание, дѣто на болшинството се внушило, колко е опасно да не се изпълни желанието на придворния. Когато въ Народното Събрание се е дало думата на г. Такевъ, щерския депутатъ, той завършилъ рѣчта си така: „Като свършвамъ, общавамъ ви се, че пакъ на есенъ ще се видимъ. Но азъ не можъ напустѣ тая трибуна, до като не кажъ за какво се бора: Да живѣе демократическа и републиканска България!“ (Опозицията ржкоплѣщи, правителственитъ дигатъ шумъ и тропатъ). Колкото щѣтъ да тропатъ новитъ атове, вѣкътъ на г. Такевъ е вѣкъ на цѣла млада и честна България. За никого не може вече да има иллюзия кѣдѣ е злото.

Манифестъ къмъ българския народъ е издаденъ и разпратенъ отъ 61 оппозиционни депутати (касираны и некасираны), съ който го канѣтъ на борба съ митинги, протести и пр. противъ фалшивия конституционенъ режимъ у насъ, противъ произволитъ на сегашното придворно правителство и противъ новитъ договори. „Върховния распоредителъ на държавнитъ сѣдбини въ една конституционна държава, чѣтемъ вжтрѣ, е и трѣбва да бѣде самъ народътъ. Всѣка игра съ волята и правата на такъвъ народъ е игра рискована, игра опасна, игра, която никого не е оставала безнаказана. Историата, е записала печалния изходъ на цѣлъ редъ подобни игри, завършени съ страшни потрясения, както за самитъ народи, така и за онѣзи, които сж си играли съ тѣхъ. България е конституционна страна, но ето вече цѣлъ редъ години, какъ горната жестока историческа истина не се съзнава отъ мнозина наши държавни мѣже и, на първо мѣсто, отъ княза, който най-много е длѣженъ да я знае“. И по-нататкъ: „Нима не е очевидно за всички, че правителството тика държавата ни въ пѣтия на онѣзи лѣжеконтитуционни монархии, отъ чиито ногти народитъ сж се спасявали съ проливането на цѣли потоци кръвъ?“ Ний се присѣдиняваме къмъ бойовния апелъ на манифеста и подканяме народа да продължѣтъ още по-уси-

лющията (клиентина) му е добра патка за скубение, върти, сучи, прави, струва, отлага, апелира, касира или, по-право, ползува се отъ всичката тъмнота, еластичностъ и слабостъ на законитъ само и само дѣлото да се продължи повече врѣме, та по този начинъ повече да се ползува отъ дойната си крава. Че клиентина му нѣмалъ право, че не щѣлъ да спечели дѣлото, адвокатина не иска и да знае; въ неговъ интересъ е да държи лющията си въ заблуждение, като не му казва самата истина, само за туй, да не испустне келепиря отъ рѣцѣтъ си. Населението, когато отива при адвоката, знае какво го чака, но си казва: „ела зло, че безъ тебе е още по-зло“. Въ това нѣма нищо чудно, драгий ми, затова недѣй се удивлява. Ако искашъ да разберешъ, защо народа доброволно отива при адвокатитъ, като овца на заколение, когато знае какви сж, азъ ще ти разкажа една малка историйка, стига да имашъ търпение да ме изслушашъ. Тогазъ добрѣ, слушай, прочее! Единъ день — това бѣше прѣди четире години, — когато нѣмахъ работа, отидохъ въ мировото сѣдилище да убийж врѣмето си. Както всичкитъ слушатели азъ седнахъ на една пейка въ кабинета на сѣдната и наострихъ уши. Разсилния на сѣдната извика двѣ имена — едното на жена, а другото на мѣжъ. Прѣдъ масата, до която сѣдѣтъ истцитъ застана една позната на мене госпожа съ единъ отъ градскитъ адвокати, а прѣдъ другата маса, до която сѣдѣтъ ответницитъ застана единъ селенинъ, тоже съ адвокатина си. Отъ прочитанието на прощението и на другитъ приложения къмъ него книжа азъ разбрахъ, че г-жата е прѣдсѣдателка на сѣществующето нѣкога въ градътъ дружество, която отъ името на дружеството е завела срѣщу селянина искъ за 150 л., които той нѣкога билъ взелъ съ лихва отъ дружеството. Въ прѣднията, отъ думитъ на ответникова адвокатинъ излѣзе на яве, че г-жата прѣдставлява едно умрѣло (прѣстанѣло да сѣествува) прѣди много години дружество, защото въ устава му имало единъ членъ, който казвалъ, че то (дружеството) ще трае само за една година. Слѣдъ истичанието на този срокъ, дружеството не е подновено: нѣма нито новъ уставъ, нито

лено борбата подхванѣта още въ Стоиловия режимъ противъ посѣгателствата на банкитъ и борбата подхванѣта отъ толкова години противъ посѣгателствата на двореца.

Произволитъ на болшинството сж до толкова очевидни, че и слѣпецъ ще се засрами отъ тѣхъ. Додѣто избори, като щерския, ямболския, кюстендилския и пр., се касирахъ за дрѣбни или никакви нарушения, болшинството, за скандалъ на България, утвържда чудовищнитъ избори въ Т. Пазарджикъ, Брѣзникъ, Чирпанъ и пр. И туй било депутати, съ свое мнѣние и съ независимостъ въ сѣдението! Какво безчестие!

Старитъ редакторяги на шантажния в. „Голгота“ се счели за обидени отъ помѣстената въ вѣстника ни статия „По антисемитизма“ (бр. 17) и рѣкли да кажѣтъ нѣщо много дълбоко, но издали само плиткостъта си. Антисемитизмътъ нѣма научна стойностъ за туй, че основава своитъ ненависти къмъ цѣлъ единъ народъ върху безосновни прѣдразжѣдци и глупави расови теории. Ако еврейтъ притежаватъ нѣкой несимпатични качества (напр., че умѣжѣтъ да спекулиратъ, че сж малодушни и пр.), то това го длѣжѣтъ не на расата си, а на толкозъ вѣковното прѣслѣждане отъ страна на християнитъ, прѣслѣждане, което за срамъ на просвѣтения XIX в. още се продължава. Антисемитизмътъ е, прочее, само една доландарджийска пропаганда, съ която се заблуждава наивното население и насѣква противъ еврейтъ — спекуланти за да не виждатъ какво правѣтъ задъ гърба му другитъ спекуланти, „националитъ“. Никой просвѣтенъ човѣкъ не може да удобри една пропаганда, която експлоатира съ прѣдразжѣдцитъ на народа за да създава срѣдневѣковни гонения между нации и раси и да връща цивилизацията десетина вѣка назадъ. Просвѣтена републиканска Франция сломи заблуждението на антисемититъ и турнѣ здравия разумъ и човѣшката справедливостъ по-високо надъ всѣкакви национални умрази. Ако рѣждасалитъ мозѣци на „голготянитъ“ не ногѣтъ да се проникнѣтъ отъ идеитъ на културна Европа, толкозъ по-злѣ за тѣхъ: морето е до краката имъ.

Мнозина видни пловдивски граждани сж дали заявление до Народното Събрание, въ което указватъ на едно срѣдсво за да се избави

нѣкакво рѣшение отъ които да се вижда, че срока на дружеството е продълженъ. Слѣдователно, книжата — едно дружествено протоколно рѣшение на пълномощно — не сж дѣйствителни, защото носили подписитъ на жени, които не сж членки на дружеството, и за туй биле не дѣйствителни, фиктивни. Слѣдъ нѣкои и други прѣхвърления на адвокатитъ, сѣдѣтъ отхвърли искѣтъ на г-жата, като неправилно заведено. Подиръ туй дѣло гледа се друго, заведено пакъ отъ сѣщата г-жа отъ името на дружеството противъ другъ селянинъ. Този послѣдния нѣмаше адвокатинъ. Сега какъ мислишъ, драгий ми? Да ли сѣдѣтъ отхвърли и този искъ? Да имашъ да зимашъ: селянина не можа да расправи работата тѣй, както ѣ расправи по-прѣди адвоката и сѣдѣтъ го осѣди да заплати исканата сума. Защо? Защото сѣдѣтъ не събиралъ доказателства (макаръ и да ги знае, трѣбва да се приструва, че не ги знае, по-право да кажемъ), трѣбвало селянина самъ да ги прѣдстави на сѣдѣтъ. Селянина, като видѣ дебелия край, намѣри си адвокатинъ, който апелира дѣлото и го спечели въ окръжния сѣдъ. Разбра ли сега, защо хората доброволно отиватъ въ рѣцѣтъ на адвокатитъ?

Ако адвокатитъ бѣхъ назначавани отъ държавата, както чиновницитъ, тѣ нѣмаше да заблуждаватъ хората само и само да ги скубятъ, а щѣхъ да имъ кажѣтъ самата истина — ще спечелятъ ли или ще изгубятъ; ако държавата назначаваше адвокатитъ, тогазъ тѣ нѣмаше да се мѣжѣтъ да искаратъ прѣстѣпницитъ ангели и по този начинъ да ги оправдаватъ. Ако искаме, што адвокатитъ да бѣдѣтъ истински помагачи на сѣднитъ за издирване на истината, а не скубачи, каквито сж повечето сега, трѣбва да настояваме прѣдъ депутатитъ си да узаконѣтъ, што адвокатитъ да бѣдѣтъ назначавани, както се назначаватъ всичкитъ чиновници. Ще проповѣдавашъ ли тази идея, драгий ми събесѣдниче? Тогазъ върви между народа и му расправи, какъ може да стане тази работа. Ха бързай! На добъръ часъ! Азъ пѣкъ ще върви другаде, че ме чака една много важна работа.

До виждане.

страната отъ финансово опростяване. Това сръдство е да се удвои данъка на по-състоятелнитъ данъкоплатци, като се прихвани надвзето-то за 1902 година. По тоя начинъ, смѣтатъ, че се събержтъ около 12 милиона. Като се направжтъ и 8 милиона економии въ бюджета, ще се получатъ 20 милиона, съ които ще отървемъ съкровищнитъ си бонове. Колкото за дълга на Народната Банка и земледѣлческитъ каси, да се плащатъ за сега само лихвитѣ. — Макаръ това прѣдложение да е мжчно приложимо при сегашното безпаричие, но то е предпочитително прѣдъ слѣдствията на новитѣ договори.

Ив. Евс. Гешовъ, единъ отъ главнитѣ виновници на сегашното забатачено положение на страната, е далъ сжщо своето мнѣние въ смисълъ, че ако България не може да се избави съ вѣтрѣшенъ заемъ на други условия, то да се върнемъ къмъ контрактитѣ на г. Стоилова, като по-износни. Г. Гешовъ е на мнение още да се сключи единъ малък заемъ, безъ да става конверсия.

Сегашната сесия ще има да се произнесе и по разни други въпроси и изменения: по закона за дипломитѣ, по закона за сждоустройството, по закона за териториалното дѣление на княжеството, по прѣмѣстваньето на нѣкои околийски центрове и пр. Внесена е интерпелация отъ депутата г. В. Кжичовъ по македонскитѣ работи.

Депутатски отчети. На 7-й того по инициативата на Ямболския комитетъ на Работнич. партия бѣ организиранъ въ гр. Ямболъ публиченъ митингъ, на който касиранитѣ имѣ депутати Д. Благоевъ и Яко Сакжзовъ дадохъ отчетъ за 18-дневната си дѣятелностъ въ народното събрание.

При всичко че полицията, во главѣ съ лудиятъ си началникъ — Джангозовъ, подпомогната отъ единъ взводъ кавалерия, се помжчи по какъвто и да е начинъ да осуети митинга, като по единъ най-безаконенъ и неконституционенъ начинъ разпѣди гражданитѣ отъ площада при „керханитѣ“ гдѣто бѣ опрѣдѣленъ да стане митинга, разпжждане, което отвори очитѣ на мнозина тонковци да разбератъ, че тѣ плащатъ данъци за подържане полиция и войска не да пазжтъ „отечеството“ отъ вънкашни врагове, не да пазжтъ тѣхната честъ, права и имотъ, а да тъпчатъ най-произволно и насилнически правата на гражданитѣ, да ги удржтъ съ камшици и псуватъ и да ги разпрѣсватъ по единъ най-безаконенъ начинъ, когато тѣ поискатъ да се събератъ мирно на митинги за да обмислятъ върху положението си; при всичкитѣ тия явни насилия на властѣта митинга пакъ стана, но само на другия край на града при казармитѣ, гдѣто присжтствувахъ повече отъ 2000 граждани, макаръ че въ врѣме на митинга хубавъ джждъ валише. Съ распжнати омбреди гражданитѣ жадно поглѣдахъ хубавитѣ и съдържателни рѣчи на своитѣ касирани депутати, често прѣжжсвани съ ржкоплексания и викове: „вѣрно“, „браво“ и т. н. Ораторитѣ изложихъ какво сж извършили въ народното събрание, какви прѣдложения сж внесли, разправихъ за дивото и произволно касиране на около 20 оппозиционни депутати, отъ които послушното болшинство искало да се отърве, за злитѣ замисли на правителството да прокара по какъвто и да е начинъ договоритѣ за заема и за всички ония золуми и безакония, извършени отъ болшинството въ „свѣщенната ограда“ на народното събрание.

Прѣдложи се и се прие едногласно слѣдущата

РЕЗОЛЮЦИЯ:

1. Протестираме най-енергично противъ неконституционното управление на днешното правителство, което на изборитѣ въ много мѣста изнасили и фалшифицира Народната воля и противъ безаконнитѣ и произволнитѣ касирвания на оппозиционнитѣ народни прѣдставители.

2. Протестираме най-енергично противъ договоритѣ за заема и желѣзницитѣ, които ще хвърлятъ страната въ економическа пропастъ. Ний обявяваме ония, които вдигнатъ ржка за приеманieto тѣзи договори, за прѣдатели на страната ни.

3. Поддържаме внесеното въ Народното Събрание предложение за едноврѣменно до новата година намаление заплатитѣ на държавнитѣ служители съгласно размѣритѣ прѣдвидени въ него.

4. Поддържаме прѣдложението внесено въ Нар. Събрание за раздаване храна и сѣме на нуждающето се земледѣлческо население на сума 1 милионъ лева.

5. Поддържаме внесеното прѣдложение за

ония села и мѣстности, които сж пострадали отъ сушата.

Като присъединяваме и ний своя протестирущъ гласъ къмъ оня на съзнателнитѣ Ямболци, ний подканяме българскитѣ граждани на всѣкъждѣ да организиратъ редъ митинги, на които да се протестиратъ главно противъ заема и отдаването наши желѣзници на нѣмски компании, противъ неконституционното управление у насъ, противъ незаконното касиране на оппозиционнитѣ депутати и да се искатъ сериозни реформи и економии въ бюджета.

До Редакцията на в. „Република“, „Съзнание“, „Свищовъ“, „Земледѣл. Борба“, „Новъ Вѣкъ“, „Приворъжъ“, „България“, „Работнически Вѣстникъ“, „Миръ“.

При критическитѣ минути, които прѣкарва нашето отечество, подписанитѣ студенти въ Тулуза намиратъ за свой синовенъ дългъ, да вдигнатъ високо гласътъ си и протестиратъ противъ всички разсипнически режими, които доведохъ България до това отчаяно положение; енергията, съ която българския народъ отхвърли съсипателния за него заемъ, ни дава вѣра че нашия апелъ къмъ него ще намери здрава почва и съ още по-голямъ енергия ще отхвърли договори, които низки партизани, съ измама истрѣгнати отъ него гласове, ще се мжжтъ да му наложжтъ.

Иор. Г. Данчевъ	Т. Каменовъ
Н. Падаревъ	М. Ковачевъ
В. Бояджиевъ	П. Гачевъ
Андрѣевъ	Казанджиевъ
Д. Шишковъ	А. Тончевъ
Юрд. Николовъ	Н. Рачевъ
Хр. Ивановъ	Кулаксьзовъ
Веселиновъ	Д. Крусовъ
Мутафовъ	Г. Ив. Маджаровъ
С. Сапунджиевъ	Ст. Петровъ

1 Юний, 1899. Тулуза (Франция)

До редакцията на в. „Република“
Извѣстени отъ едно антрефиле изъ в. „Миръ“, (съдържанието на което нѣмаме възможността да проверимъ), че въ в. „Свищовъ“ имало нѣкакъвъ протестъ отъ тулузскитѣ студенти, подписанитѣ, прѣдаваме на общо прѣзрение такива протестатори, които сж нѣмали доблѣстѣта да излѣзатъ съ имената си и заявяваме, че никакъвъ протестъ не е билъ испращанъ отъ българскитѣ студенти въ Тулуза.

Иор. Г. Данчевъ	Т. Андреевъ
С. Сапунджиевъ	Б. Бояджиевъ
Хр. Веселиновъ	Ивановъ
Крусовъ	Ст. Петровъ
М. Ковачевъ	Т. Каменовъ
А. Томчевъ	П. Гачевъ
Д. Пирински	Р. Радевъ
Н. Стояновъ	Н. Рачевъ
Тручевъ	Г. Маноловъ
Ив. Джейковъ	Кулаксьзовъ
Спасовъ	Н. Падаревъ
Юрд. Николовъ	С. Мутафовъ
Д. Шишковъ	Д. Балджиевъ
Казанджиевъ	А. Златаровъ
Г. Маджаровъ	Д. Семерджиевъ

Пишжтъ ни отъ:

с. Жеравна — Котленско, че епитропътъ имъ Ст. Йовковъ за единъ периодъ отъ четири години не само не показалъ никакъвъ приходъ но оставилъ и дългъ на църквата. Когато напоследъкъ му поискали смѣтка, той отишълъ да си урежда работитѣ въ Добруджа (тамамъ човѣкъ на врѣмето си! Б. Р.) На 4-й Априлъ т. г. се прѣизбрало ново черковно настоятелство, но по настояването на нѣкои тамкашни чорбаджии митрополията и до днесъ не ги е отвърдила и и сега църквата имъ била подъ опеката на кмета, нѣкой си Белберовъ, който кметувалъ отъ 7 год. насамъ. Испрѣди той билъ върлъ Стамболовистъ, послѣ — горещъ народнякъ, а сега пъкъ ратувалъ за слѣпяването на разтуткаленитѣ либерали. Белберовъ билъ сжщински дребей въ Жеравна и подъ сѣнката на неговото славно седемъ годишно кметуване, мишкитѣ почнали отдавна да прѣпускатъ на кошия изъ празнитѣ общински, училищни и черковни каси. На учители, писари, слуги, стражари тѣй редовно и исправно исплащалъ, щото тѣ се чудели въ кои спестовни каси да вложатъ глада си, а пардонъ! спестенитѣ си капиталы.

Намъ ни е чудно, какъ едно такова интелигентно село, каквото е Жеравна, търпи за кметове подобни екземпляри, мѣстото на които

Какво става въ чужбина

Франция

Прѣди нѣколко деня всичкитѣ социалистически фракции сж се събрали на единъ голѣмъ митингъ въ Лоншанъ съ цѣлъ да докажжтъ на реакционеритѣ, които сж манифестирали противъ републиканския режимъ, че сж безсилни да измѣнжтъ този режимъ. Прѣдъ многочисленитѣ манифестанти републиканци и социалисти, роаялиститѣ не сж имали дързостѣта да повтарятъ направенитѣ скандали минжлия петѣкъ. Виковетѣ на нѣкои: „да живѣе армията“ сж били заглушени отъ шумнитѣ викове на републиканцитѣ и социалиститѣ: „да живѣе Републиката“.

Това поведѣние на нашитѣ другари отъ Франция показва, че социалиститѣ сж главнитѣ противници на реакцията.

Истинскитѣ републиканци социалисти не малко сж направили и за бѣдния мжченикъ Драйфусъ. Благодарение на тѣхната геройска борба противъ най лошитѣ елементи въ Франция, правдата и истината триумфиратъ. Драйфусъ е вече е на пътъ за Франция. Той ще се прѣдстави, въ капитанската си униформа, прѣдъ военния сждъ въ Рейнъ, кждѣто ще бжде сжденъ. Спорѣдъ заявленията направени на редактора на в. „Голоа“ отъ единъ членъ на Ренския воененъ сждъ нѣма да се направи никаква анкета, тѣ ще се основаватъ на фактитѣ отъ 1894 г. и на анкетата отъ касац. сждъ. Всичкитѣ военни министри антидрайфузисти ще бжджтъ повикани за да кажжтъ на какво основаватъ тѣхнитѣ мнѣния.

Пикарь е пуснатъ на свобода и Зола се върна въ Франция. Тѣзи двама герои въ тѣзи афера днесъ сж любимцитѣ на този сжщъ, сега събуденъ народъ, който, заблуденъ отъ антисимитическата и клерикална преса, прѣди нѣколко мѣсеца, ги плюваше и малтретираше.

Холандия

Въ Амстердамъ, Ротердамъ и др. сж станжли импозантни митинги при и подиръ отварянieto на конференцията за мира (обезоржжаванieto!), на които се е доказало, че тя нѣма да дойде до никакъвъ резултатъ и че само триумфътъ на социализма е, който ще тури край и на войната.

Германия

Въ едно въ минжлитѣ засѣдания на Райстага се е спорѣло върху единъ законъ противъ проституцията. Бебелъ е доказалъ, че главната причина на проституцията е мизерията. Фабричнитѣ работнички и тѣзи ангажирани въ ржчната индустрия получаватъ такива нищожни заплати, че търсжтъ съ проституцията стотинка, която ще имъ позволи да не умиратъ отъ гладъ.

Италия

Излизанието на В. „Secolo“ е забраненъ по причина на една статия, въ която се коментираше по градскитѣ избори въ този градъ. Въ тѣзи избори социалиститѣ сж имали двацѣ хиляди гласа, консерваторитѣ десѣтъ хиляди и клерикалитѣ три хиляди. Въ Парма, Турино и др. резолтата е сжще така блѣскавъ.

Австрия

„Deutsche Zeitung“, единъ отъ главнитѣ органи на антисимитическата партия въ Виена, не излиза вече. Спорѣдъ редакцията на този вѣстникъ причината е стачката на работницитѣ печатари, „всички социалисти“ които не искатъ да работжтъ съ единъ, несиндикиранъ работникъ, братъ на единъ антисимитически агитаторъ.

Това не е друго освѣнъ единъ претекстъ: истинската причина за смъртъта на този пасквилъ е липсата на абонати.

ЗАВЪРНА СЕ

отъ Бургазъ Г-жа Р. Панайотова — извѣстната на Сливенци българска пѣвица и тоя вечеръ, заедно съ прѣвъзходния виолонистъ и пианистъ г. Херманъ, ще даджжтъ за втори пътъ концертъ въ салона на театъръ „Зора“. Сливенци ще иматъ честѣта та изпитатъ още еднажъ редкото удоволствие да се насладжтъ отъ прѣвъзходния гласъ на тая пѣвица, както и отъ изкуството на г. Херманъ. Цѣнитѣ на мѣстата сж: 3, 2 и 1 левъ, на ученицитѣ на половина.